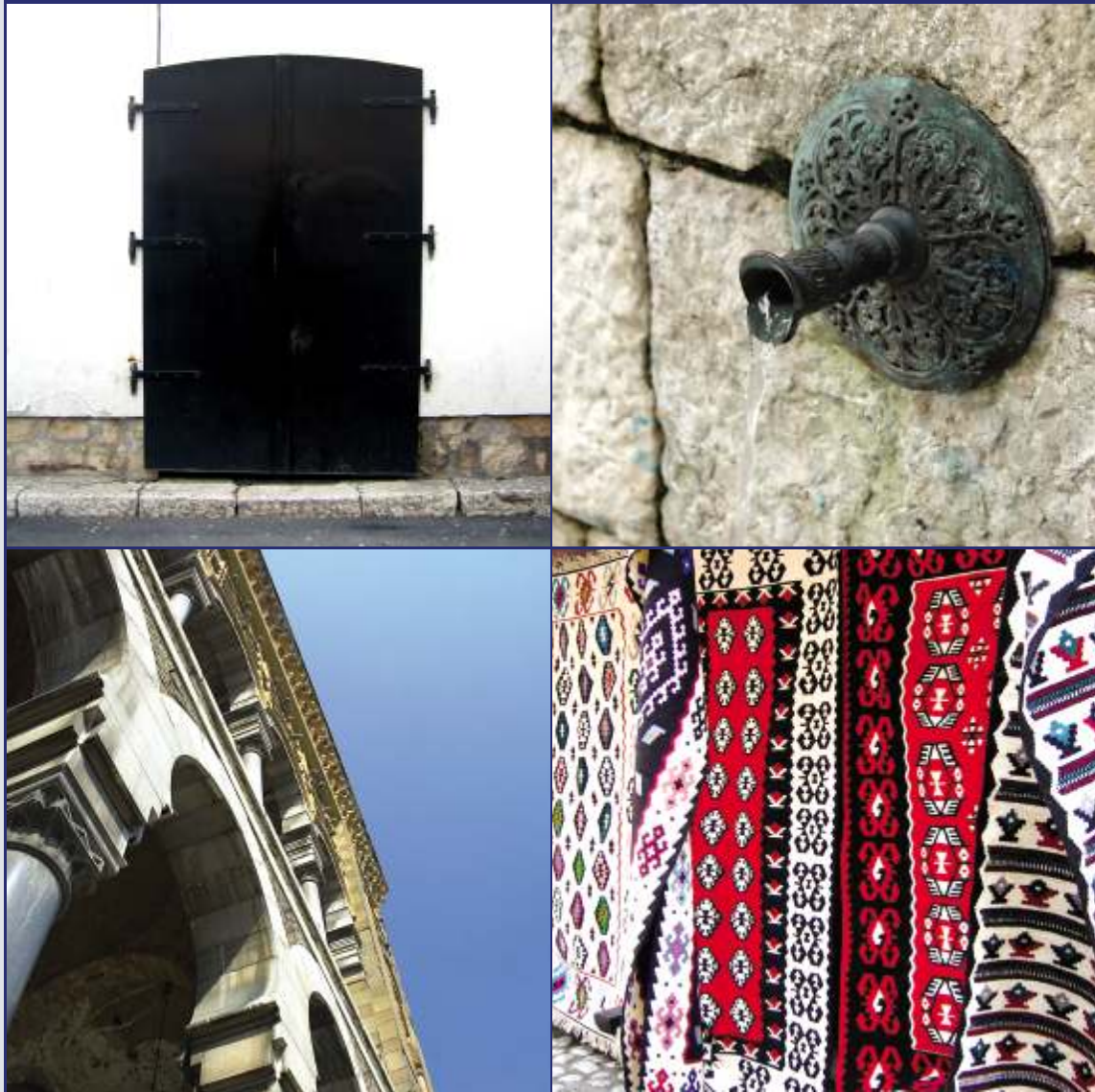

Godišnji izvještaj 2005.

ANNUAL REPORT 2005

Godišnji izvještaj 2005.

Sarajevo, april/travanj 2006.

Sadržaj

• <i>Poruka direktora</i>	3
• <i>Društveno-ekonomski uslovi privređivanja u Bosni i Hercegovini</i>	4
• <i>Položaj BOSNA RE-a u okviru tržišta osiguranja BiH i međunarodnog tržišta reosiguranja</i>	8
• <i>Premija i štete reosiguranja</i>	11
• <i>Tehnički rezultat</i>	20
• <i>Stanje kapitala Bosna RE</i>	22
• <i>Ostvarenje priboda i rashoda</i>	25
• <i>Izveštaj nezavisnog revizora</i>	28
• <i>Bosna RE Annual Report 2005, english version</i>	31

Gradu Sarajevu i njegovim stanovnicima

Godišnji izvještaj kompanije Bosna RE d.d. ilustrirana je prigodnim fotografijama stare gradske jezgre grada Sarajeva. U minijaturi, kroz najzanimljivije detalje arhitektonskih cjelina i kulture staroga grada, naša kompanija želi dati doprinos kulturnoj i turističkoj promociji grada Sarajeva u čijem rastu i izgradnji učestvuje već više od 30 godina.

Bosna RE d.d. Sarajevo, 28. april 2006. godine

Poruka direktora

Rezultatima postignutim u 2005. godini možemo biti potpuno zadovoljni. Iako je ostvarena premija za nekoliko procenata manja nego je to bilo u prethodnoj 2004. godini, ostvareni neto profit je za 82% veći od neto profita koji je ostvaren u 2004. godini. Gledano iz ugla dioničara dividenda u visini od 9% je dosta dobra i ne tako česta u bosanskohercegovačkim uslovima. Nažalost, ključni problemi ekonomije Bosne i Hercegovine su i nadalje neriješeni. Svakako to ima velikog utjecaja i na industriju osiguranja. Iscjepkano tržište, razdijeljeno manje-više po nacionalnim i političkim a ne nekim drugim kriterijima, nedostatak novca i strahovita konkurencija među društvima za osiguranje, sveli su posao osiguranja na pijačnu trgovinu. U takvim uslovima veoma je teško sve to pratiti adekvatnim reosiguranjem i istovremeno imati korektno i kvalitetne ugovore o retrocesiji. Svakako da tu neko mora da izgubi a to je u ovom slučaju reosiguravač, odnosno Bosna RE, jer se nalazi u procjepu između domaćeg, neuređenog i inozemnog, zahtjevnog i uređenog tržišta. Dugo očekivani set zakona o osiguranju, koji je usvojen početkom 2005. godine, nije donio nekih posebnih novosti u toj godini. Stupanje na snagu ovih zakona prošlo je bez značajnih promjena. Možda je razlog za to i činjenica da veliki broj podzakonskih akata, koji prate ove zakone nije donesen u 2005. godini, ili činjenica da do kraja ove godine, gotovo dvije godine nakon stupanja na snagu Zakona o Agenciji . . . , nije formirana Agencija za osiguranje BiH. Imajući sve ovo pred sobom, ostvareni premijski prihod od KM 30 miliona je veoma dobar. Posebno raduje podatak da je nakon nekoliko godina stagnacije, pa čak i pada, premija reosiguranja ostvarena u BiH dosegla rast od preko 20%, što je dvostruko više u odnosu na ostvareni porast premije osiguranja u Bosni i Hercegovini za 2005. godinu. Rast tržišta je spor i nedovoljno brz da bi se zadovoljile ambicije Bosna RE. To je razlog stalnih pokušaja boljeg pozicioniranja na inozemnom tržištu osiguranja. Treba priznati da je ovo veoma teško i premija reosiguranja koja se ostvari na ovom tržištu ima blagu tendenciju pada.

I nadalje stoji činjenica da ugovori o retrocesiji iz godine u godinu postaju sve zahtjevniji. Limiti, isključenja, razne vrste ograničenja postaju pretežak problem za slabo tržište osiguranja u BiH. Stoga nije čest slučaj da osiguranici radije odustaju od osiguranja, ne

želeći platiti dodatnu premiju za pokriće nekog rizika, prema zahtjevima reosiguravača. Ovo je dosta veliki ograničavajući faktor za ionako nerazvijeno tržište osiguranja.

Pa i pored svih negativnih okolnosti i veoma složene ekonomske situacije u državi, Bosna RE uspijeva svake godine ostvariti profit, ojačati rezerve i dobiti neki novi ugovor o reosiguranju. Svakako da ovo nije lako ako se ima u vidu činjenica da Bosna RE nema «matičnu» kuću iza sebe ili kontrolu u nekom od društava za osiguranje, cedenata. Također, ne postoji ni neka vrsta zaštite od strane regulatorne Agencije, iako za to postoje jasne odredbe u Zakonu o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju.

I na kraju treba naglasiti, naš optimizam je i nadalje naša pokretačka snaga. Ekipa ljudi sa odličnim poznavanjem posla, omogućava da se veoma brzo odgovori na svaki zahtjev klijenta na svaki novi izazov. Tamo gdje ne možemo sami imamo veliki broj naših inozemnih partnera koji su spremni pomoći nam. Zato smo sigurni da i narednim periodima rezultati neće izostati. Kolebanja su moguća i prihvatljiva, ali čak i tada bit će ostvarivani zacrtani ciljevi.

Niti jedan rezultat ne bi bio moguć bez povjerenja naših klijenata, kojima smo veoma zahvalni na odanosti i podršci. Također, našu zahvalnost dugujemo i našim partnerima, bez čije pomoći teško da bismo mogli funkcionirati. Naravno u svemu ovome značajnu ulogu ima i podrška naših dioničara. Na kraju zahvaljujem se svim radnicima Bosna RE-a, bez čijeg napornog rada ovi rezultati ne bi mogli biti ostvareni.

Direktor
Damir Lačević

Društveno-ekonomski uslovi privređivanja u Bosni i Hercegovini

Stanje ekonomije Bosne i Hercegovine u 2005. godini veoma je teško okarakterizirati. Sve nelogičnosti i neefikasnosti političkog sistema se odražavaju i u ekonomskoj politici zemlje, odnosno njenoj ekonomiji. Nažalost, u BiH još uvijek ne postoji jedinstvena ekonomska politika pa samim tim niti jedinstveno tržište, što se posebno ogleda u tržištu osiguranja. Još uvijek je veoma teško pronaći izvor podataka koji bi najjasnije prikazao stanje ekonomije BiH. Zajednička Agencija za statistiku BiH još uvijek nema potpune statističke pokazatelje za ukupnu ekonomiju. Neke pokazatelje, kao što su bruto nacionalni dohodak (GDP), agencija izračunava

uz dosta zakašnjenja i ne izdaje u redovnim biltenima. Posljednji tematski bilten o bruto nacionalnom dohotku sadrži podatke zaključno sa 2003. godinom. Stoga su publikacije Centralne banke BiH još uvijek najrelevantniji pokazatelji i ujedno najvažniji. Naredne tabele sadrže prikaz kretanja bruto nacionalnog dohotka u BiH, prema podacima Centralne banke.

NOMINALNI GDP

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nominalni GDP (u milionima KM)	6,366	7,242	8,990	10,050	10,960	11,650	12,170	12,980	13,460
Nominalni GDP (u milionima USD)	3,673	4,114	4,901	4,743	5,015	5,610	7,020	8,239	8,544

NOMINALNI GDP PO STANOVNIKU

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
GDP po stanovniku BiH (u KM)	1,695	1,982	2,413	2,658	2,886	3,043	3,151	3,387	3,512
GDP po stanovniku BiH (u USD)	978	1,126	1,316	1,254	1,320	1,466	1,818	2,150	2,230

REALNI RAST GDP, BROJ STANOVNIKA I SREDNJI KURS USD

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Realni GDP (stopa rasta u %)			10.0	5.5	4.5	5.5	3.5	5.0	3.7
Broj stanovnika (u hiljadama)	3,756	3,654	3,725	3,781	3,789	3,828	3,862	3,832	3,832
Prosječni godišnji kurs KM/USD	1.7341	1.7614	1.8343	2.1189	2.1856	2.0768	1.7335	1.5755	1.568374

Podaci za 2005. godinu predstavljaju prognozu koja je urađena u Bosna RE-u na bazi trenda kretanja osnovnih pokazatelja u posljednjih 7 godina. Realna stopa rasta GDP-a dana u prognozi za 2005. godinu je veoma oprezno postavljena. Za očekivati je da bi stopa rasta mogla biti i veća od 5%. Ovu dozu optimizma nose prije svega pokazatelji o industrijskoj proizvodnji za tri kvartala 2005. godine, u odnosu na isti period u prethodnoj godini. U FBiH u prvih devet mjeseci 2005, u usporedbi sa prvih devet mjeseci 2004, ostvaren je rast obima industrijske proizvodnje u visini od 6,3%, a u RS 22,1%. Istovremeno, u trećem tromjesečju 2005, u odnosu na prethodno tromjesečje, bilježi se rast obima industrijske proizvodnje u oba entiteta, u FBiH 4,5%, a u RS 1,5%.

Debalans spolnotrgovinske robne razmjene Bosne i Hercegovine i dalje se nastavlja, a procent pokrivenosti uvoza izvozom za 9 mjeseci 2005. godine je 35.13%, što je bolje nego je to bilo u prethodnim godinama. Nekontrolirani uvoz u posljednjem kvartalu 2005. godine zasigurno će smanjiti ovaj procent.

Podaci o broju uposlenih i neuposlenih za 2005. godinu još uvijek nisu objavljeni. Prema izvorima Centralne banke BiH stopa neuposlenosti za 9 mjeseci 2005. godine iznosi 39.50%. Ukoliko je ovo tačno, onda je došlo do blagog porasta uposlenih. I nadalje stoji činjenica, koju koriste međunarodne institucije, da je u BiH stvarno neuposlenih oko 21%. Ali bez obzira da li je ovo tačno ili ne, oko 16% stanovništva BiH, živi ispod „linije siromaštva“ a narednih 30% fluktuiraju oko te linije.

Prosječna neto plaća u septembru 2005. u FBiH i RS iznosila je 563 KM, odnosno 472 KM i veća je u odnosu na septembar 2004. u FBiH za 5,4%, a u RS za 11,6%. Realni rast neto plaća u prvih devet mjeseci 2005. nešto je nepovoljniji u odnosu na njihov nominalni rast s obzirom na zabilježenu inflaciju, tako da su realne plaće u ovom periodu u FBiH porasle za 1,5%, a u RS 7,4%. Istovremeno, prosječna penzija u septembru 2005. u FBiH iznosila je 219 KM, a u RS 194KM.

Pokazatelji dani u prethodnim tabelama i komentarima, kao i konstatacije o stanju ekonomije i stanovništva BiH ukazuju da je 2005. godina za nijansu bolja od prethodne. Svakako, industrija osiguranja je imala određene šanse da učini korak naprijed u odnosu na 2004. godinu.

Ipak postoji još mnogo drugih faktora koji su bitno uticali na tokove u djelatnosti osiguranja u BiH. Država i nadalje ne pokazuje poseban interes za razvoj industrije osiguranja. Međunarodne institucije, kao naprimjer Europska komisija, koja vodi vlastiti projekt pomoći razvoju djelatnosti osiguranja, su izgleda same sebi svrha. Od projekta koji košta oko EUR 1.4 miliona, gotovo niko nije vidio posebne rezultate. Svakako jedan od krivaca za takvo stanje je i sama industrija osiguranja, koja razjedinjena ne predstavlja faktor koji bi mogao imati uticaj na program. Svakako ni ministarstva financija niti su uključena u projekt, niti ih ovaj interesuje.

Kretanje učešća premije osiguranja u bruto nacionalnom prihodu dan je u narednoj tabeli. Ovi podaci pokazuju da se učešće premije u BNP, iskazano u %, veoma sporo povećava. U 2000. godini ovaj pokazatelj je iznosio 2,26%, a u 2005. godini 2,50%. Povećanje, do kojeg dolazi u 2005. godini su odraz značajnog rasta premije osiguranja u 2004. i 2005. godini.

PREMIJA OSIGURANJA U ODNOSU NA GDP I PREMIJA OSIGURANJA PER CAPITA

Godina	2000	2001	2002	2003	2004	2005
GDP u KM mio	10,050.00	10,960.00	11,650.00	12,170.00	12,980.00	13,460.26
Premija osiguranja u KM	226,729,144	227,396,502	266,467,664	263,866,897	295,804,289	336,729,509
Premija u % od GDP	2.26%	2.07%	2.29%	2.17%	2.28%	2.50%
Premija per capita (u KM)	59.97	59.87	69.61	68.32	74.51	84.82
GDP u USD mio	4,743.00	5,015.00	5,610.00	7,020.00	8,239.00	8,544
Premija osiguranja u USD	116,687,345	130,747,445	131,132,289	152,163,599	187,752,643	214,699,773
Premija u % od GDP	2.46%	2.61%	2.34%	2.17%	2.28%	2.51%
Premija per capita (u USD)	30.86	34.43	34.26	39.40	47.29	54.08
Broj stanovnika u hiljadama	3,781	3,798	3,828	3,862	3,970	3,970
Prosječni kurs USD	2.11890	2.18560	2.07680	1.73350	1.57550	1.56837

Na kraju ove kratke analize ponavlja se isti zaključak. Industrija osiguranja mora da se vlastitim djelovanjem izbori za neophodnu poziciju. Sredstva za ovo joj ne nedostaju i samo je pitanje volje i izbora načina da se ovo učini. Ovo se prije svega može uraditi boljom međusobnom saradnjom društava za osiguranja kroz formu udruživanja. Koji oblik ovog udruživanja će biti izabran, najbolje je da odluče sama društva za osiguranje.

Položaj BOSNA RE-a u okviru tržišta osiguranja BiH i međunarodnog tržišta reosiguranja

Na temelju dostupnih podataka Agencije za nadzor osiguranja u FBiH u 2005. godini ostvarena je premija osiguranja od KM 243 miliona, što predstavlja rast od oko 9% u odnosu na 2004. godinu. Dobar je znak da je trend rasta nastavljen, ali je rast nešto usporeniji u odnosu na rast zabilježen u 2004. godini (14%). Pri tome, struktura premije po vrstama osiguranja neznatno se razlikuje od strukture po vrstama osiguranja s kraja 2004. I nadalje dominantno učešće ima osiguranje automobilske odgovornosti. Nažalost, zvanični podaci o ostvarenoj premiji društava za osiguranje registrovanih u R Srpskoj još uvijek nema. Prema prikupljenim pokazateljima i prognozama, ova društva bi mogla imati u 2005. godini premijski prihod od oko KM 93 miliona. Ukupna premija ostvarena u protekloj godini iznosi oko KM 336 miliona, odnosno EUR-a 172 miliona.

Borba za osiguranike kroz smanjenje premije se nastavila, kako kod poslova koji uključuju tendere, tako i kod drugih poslova. Pad prosječne premija u AO se prenio prije par godina na imovinu, a taj pad je puni zamah u 2005. godini imao na osiguranju nezgode, gdje se u stvari minimalna premija stabilizirala, ali sume osiguranja se dižu do iznosa koji nema nikakvo ekonomsko ili socijalno opravdanje, niti podlogu u visini premije. Prosječna plaća (KM 600) stavljena u omjer prema naknadi za 100% trajni invaliditet (KM 300.000, što je 500 prosječnih plaća) koji se javlja kod nekih velikih poduzeća opravdava pitanje je li takvo pokriće smisleno i koliki moralni hazard donosi sa sobom, te je li premija od 3 KM mjesečno po osobi zaista dostatna. U pogledu reosiguranja, pritisci postaju sve veći da se ova vrsta osiguranja koja je do sada bila profitabilna i uglavnom zadržavana u neto samopridržaju, plasira u reosiguranje i da se na taj način na reosiguranje prelije dio prevelike izloženosti a istovremeno osigura provizija.

Zakonodavstvo o osiguranju je kompletirano tokom 2005. godine donošenjem Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju, Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju i Zakona o osiguranju za motorna vozila i ostale odredbe o

obaveznom osiguranju od odgovornosti. Skoro identičan set zakona donijet je i u Republici Srpskoj. Nažalost, zakoni su usvojeni bez podzakonskih akata, što je usporilo njihovu punu primjenu i ostavilo prostor za razne špekulacije. Krajem 2005. godine, donesen je i prvi set podzakonskih akata. Treba naglasiti da se još uvijek ne osjećaju bilo kakve promjene na tržištu osiguranja, kako F BiH, tako i RS. Posebno neuređeno stanje je u RS, gdje Agencija za nadzor još uvijek nije zaživjela i u kojoj neka društva iz Federacije BiH posluju putem predstavništava, može se reći ilegalno. Neusaglašenost zakona RS i FBiH, može dovesti do negativnih posljedica po tržište osiguranja Federacije BiH, te do puštanja na tržište reosiguranja društava i posrednika uz odobrenje Agencije RS i bez bilo kakvih kriterija. Stoga bi bilo neophodno da dvije entitetske agencije uz pomoć i odobrenje državne Agencije za osiguranje u BiH usklade standarde prihvatljivosti za inozemne reosiguratelje.

Entitetske agencije za nadzor osiguranja u 2005. godini nisu oduzele dozvolu za rad niti jednom društvu za osiguranje. Najavljena kupovina Lido osiguranja od strane Grawe osiguranja propala je, dok je koncern Agram povećao svoj udio u Bosna osiguranju i nakon dosta muke uspio postaviti nadzorni odbor koji je pod njihovom punom kontrolom. Sva tri društva pod njihovom kontrolom nastavljaju poslovati kao odvojena društva za osiguranje. Vlada FBiH je zatvorila tender za prodaju državnog vlasništva u Sarajevo osiguranju bez izbora kupca, odgodivši ga za kasnije. Kupovinom Hercegovačke banke, i Hercegovina osiguranje će dobiti novog vlasnika. Austrijska Uniqa je dovršila preuzimanje većinskog paketa Raiffeisen osiguranja od dosadašnjeg vlasnika, Raiffeisen banke. Prema najavama iz dosta društava dokapitalizacija radi ispunjavanja zakonskih uvjeta neće predstavljati problem.

Iako je bilo pojedinih novosti u pogledu proizvoda osiguranja, koje u suštini nisu utjecala na rast premije, novih proizvoda osiguranja u 2005. godini nije bilo.

U Federaciji BiH položaj Bosna reosiguranja je bio dosta stabilan kod niza društava (Sarajevo osiguranje, Triglav BH osiguranje, Raiffeisen osiguranje, VGT osiguranje, Hercegovina osiguranje, Lido osiguranje, Camelija, Zovko, te Grawe i Merkur). Društva koja su sada u većinskom vlasništvu Agrama (Euroherc, Sunce, Bosna) pitanje reosiguranja više nisu u mogućnosti rješavati sami, već putem centraliziranog ureda u Zagrebu, te u situaciji kada je tom uredu puno značajniji posao iz Hrvatske od onog iz BiH Bosna reosiguranje ima dosta teškoća. Helios osiguranje još uvijek nije definirao svoju razvojnu politiku, pa prema tome ni odnos prema reosiguranju, dok sa Bosansko-njemačkim osiguranjem i Una-Sana osiguranjem Bosna RE ne radi po vlastitoj odluci, s obzirom na loša iskustva u pogledu neprijavlivanja rizika, odnosno kašnjenja u plaćanju premije reosiguranja.

Na tržištu R Srbije je došlo do određenog otvaranja društava iz RS. Zaključeni ugovori o reosiguranju, sa jednim brojem društava sa ovog tržištu, nažalost nisu imali neke posebne efekte. Bitno je naglasiti da dobar dio društva za osiguranje i nadalje ostaju u vezama sa reosigurateljima iz Srbije, posebno u pogledu imovinskih reosiguranja. Prema saznanjima premija reosiguranja i broj cediranih rizika je minimalan.

Nažalost, čak ni jasne zakonske odredbe ne pomažu u poboljšanju položaja Bosna RE na domaćem tržištu. Koliko je moguće ići daleko u nepoštivanju zakona govori i primjer izbora reosiguravača za zelenu kartu za 2006. godinu. Raspisani tender ili poziv za reosiguravače, bez bilo kakvih kriterija, proces izbora i na kraju izbor brokerske kuće koja nije registrirana za rad u BiH pokazuju koliko je samo zakonskih prestupa uradio Biro u ime i za račun svojih članova. Agencija za nadzor FBiH je jasno stavila do znanja svim društvima u Federaciji BiH da smatra izbor nezakonitim, dok neformalne informacije koje smo dobili govore da je OHR sebi dao za pravo da tumači zakon i da je izbor u skladu sa zakonskim odredbama.

Na međunarodnom planu, prema očekivanjima, došlo je do smanjivanja obima posla koji se preuzima iz Makedonije. Tržište Srbije i Crne Gore je potpuno zatvoreno za Bosna RE, prije svega zbog zakonske obaveze da se reosiguranje obavlja samo i isključivo preko domaćeg reosiguravača. I nadalje je nastavljeno preuzimanje udjela na ugovorima regionalnih reosiguravatelja (Sava Re, Triglav Re, Croatia Lloyd, Novi Sad Re, Lovćen Re). U pogledu partnera za retrocesiju, njihov krug se i dalje sužava. Dugogodišnji lider Bosna RE-a, GE Insurance Solutions je u 2005. godini prešao u vlasništvo Swiss Re-a. U 2005. godini ova akvizicija nije imala odraza na odnose Bosna RE i lidera. Ugled Bosna RE je i nadalje vrlo velik, ali obim posla iz godine u godinu stavlja Bosna RE u poziciju da druga tržišta, koja bilježe veliki rast na veliku osnovicu preuzimaju značaj i pažnju svjetskih reosiguratelja.

I u 2005. godini SorS je bio vrlo značajan događaj za položaj Bosna RE-a, dobro posjećen. Sa prelaskom organizacije na Udruženje SorS, formalno Bosna RE prestaje biti organizator susreta. Međutim, i nadalje će biti kod stranih partnera prepoznat kao događaj iza kojeg stoji Bosna RE i koji im omogućava značajne kontakte s velikim brojem društava iz regije na jednom mjestu.

Drugi projekt reforme industrije osiguranja u BiH, koji je još u toku, do sada nije donio nikakva poboljšanja osim završetka obuke prvih certificiranih aktuara, ali uz promjenu dosadašnjih struktura udruženja aktuara. Kao jedini vidljivi uspjeh uz to može se izdvojiti i formiranje udruženja aktuara na nivou BiH, uz stvarno članstvo osoba iz RS. Nije nam poznat rezultat projekta u pogledu pripremanja i ujednačavanja podzakonskih akata koje pripremaju Agencije za nadzor.

Premija i štete reosiguranja

Pregled ostvarene premije i plaćenih šteta reosiguranja za 2005. godinu dan je u tabeli 1.

Tabela 1

u KM	2005
Premije reosiguranja	30,163,596
Štete reosiguranja	19,477,576

Veliki broj faktora utiče na visinu ostvarene premije reosiguranja. Ova konstatacija svakako važi i za štete. Svakako, najvažniji faktor je broj, struktura i uslovi zaključenih ugovora o reosiguranju.

Broj ugovora zaključenih za 2005. godinu je veći od broja iz prethodne godine za skoro 10%. Detaljnijom analizom ugovora ne bi se moglo zaključiti da je došlo do posebnih promjena u njihovoj strukturi. Činjenica je da je portfelj Bosna RE sastavljen iz malog broja ugovora koji nose gotovo 70% premijskog prigoda. Ostalih oko 30% prihoda rezultat je velikog broja malih ugovora. Svakako da ovo povećava troškove administriranja ugovora.

Kretanje premije reosiguranja ostvarene u Bosna RE u posljednjih 10 godina dano je u tabeli 2.

Tabela 2

u KM	1997	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Premije reosiguranja	2,377,100	7,083,261	8,702,914	12,698,807	16,761,244	20,180,723	24,556,026	27,696,659	30,986,250	30,163,596
Indeks rasta premija	100.00	297.98	122.87	145.91	131.99	120.40	121.68	112.79	111.88	97.35

Tabela 3

u KM	1997	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Štete reosiguranja	675,000	3,212,632	4,477,551	7,493,841	7,316,318	7,290,913	7,758,011	9,838,326	18,674,381	19,477,576
Indeks rasta šteta	100.00	475.95	139.37	167.36	97.63	99.65	106.41	126.82	189.81	104.30

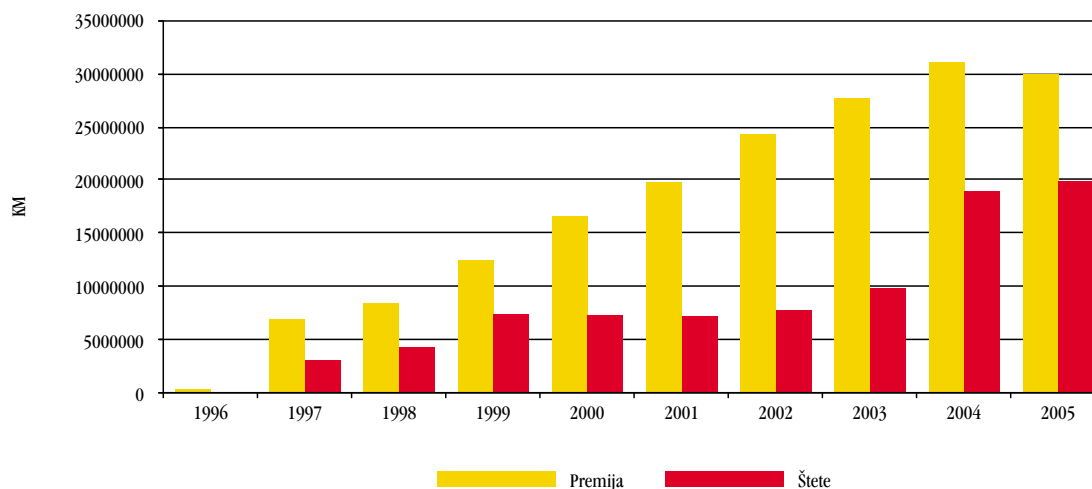
Ostvarena premija reosiguranja u 2005. godini iznosi KM 30.163.596, što je za 26,72% više od plana premije reosiguranja, ali za 2,65% manje od ostvarene premije u 2004. godini. Visok postotak ostvarenja premije reosiguranja u odnosu na planiranu je najvećim dijelom rezultat dosta konzervativne politike planiranja. Razlog za to je bio gubitak dva dosta velika ugovora. Nakon kupovine Aurum osiguranja d.d. Zagreb, novi vlasnik Wiener Stadtische otkazao je sve ugovore o reosiguranju koje je Aurum imao sa Bosna RE. Također, ugovor o reosiguranju zelene karte, Biroa ZK u BiH preuzet je od strane londonskog brokera Harris&Dixon. Ova dva ugovora imala su preko KM 7 miliona premije reosiguranja. Zato je pred Bosna RE-om stajao veliki izazov, nadomjestiti ovaj veliki gubitak. Pad premije od svega 2,65% pokazuje da se u tome i uspjelo.

Učešće Bosna RE u štetama, odnosno plaćene štete reosiguranja za 2005. godinu dane su u tabeli 3.

Ukupno isplaćene štete iznose KM 19.477.576 što je 4,30% više od plaćenih šteta u prethodnoj godini. Ostvarene premije i plaćene štete u 2005. godini prikazani su u i na grafikonu 1, a u grafikonu 2 dan je pregled indeksa rasta premija i šteta reosiguranja.

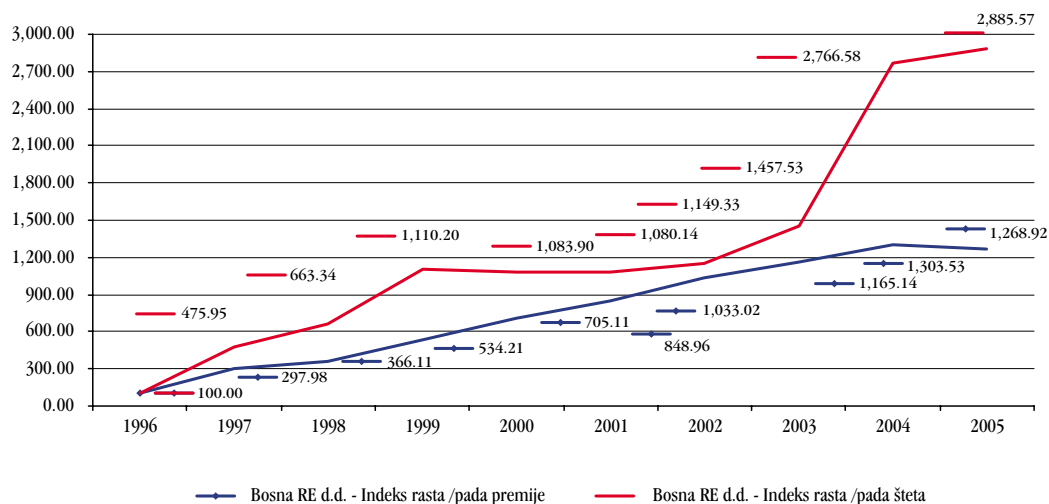
Grafikon 1

PREMIJE I ŠTETE REOSIGURANJA ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

Grafikon 2

INDEKSI RASTA/PADA PREMIJE I ŠTETA REOSIGURANJA ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

U nominalnom iznosu, štete reosiguranja su mnogo manje od premije, međutim, trend rasta šteta je mnogo brži od trenda rasta premije. U periodu od 10 godina, štete reosiguranja su porasle za 28 puta, a premija reosiguranja za svega 12 puta.

Premija reosiguranja u vlastitom samoprizržaju iznosi KM 13.23 miliona, što je gotovo dvostruko više nego je to bilo u prethodnoj godini. Ovo se vidi iz tabele 4 i grafikona 3.

Shodno tabelama maksimalnih samoprizržaja Bosna RE-a dio premije reosiguranja se zadržava u vlastitom samoprizržaju, a ostatak predstavlja premiju koja se predaje u retrocesiju, kao naknada za portfelj koji je dalje distribuiran na međunarodno tržište reosiguranja.

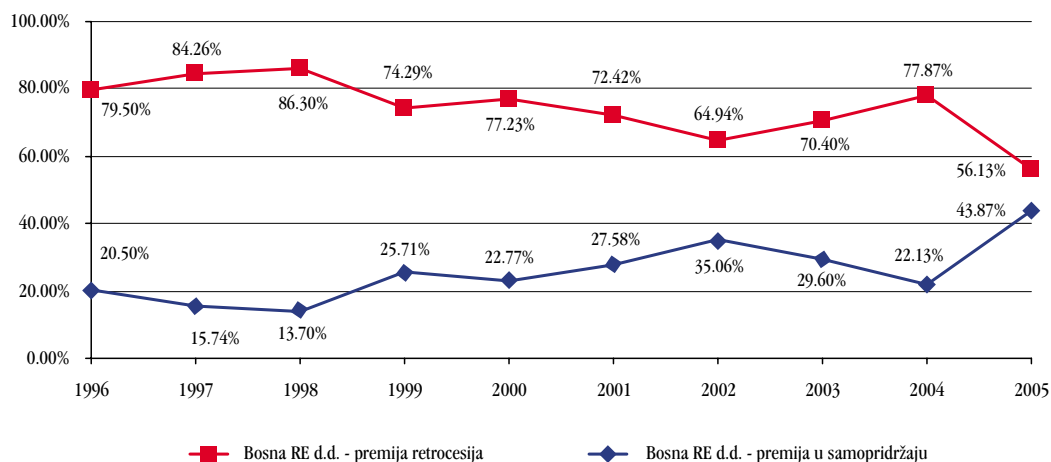
Tabela 4

UKUPNA PREMIJA, PREMIJE U RETROCESIJI I PREMIJE U SAMOPRIZRŽAJU ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bosna RE d.d. - ukupna premija	2,377,100	7,083,261	8,702,914	12,698,807	16,761,244	20,180,723	24,556,026	27,696,659	30,986,250	30,163,596
Bosna RE d.d. - premija retrocesija	1,889,706	5,968,412	7,510,263	9,438,442	12,944,731	14,614,791	15,947,480	19,498,141	24,128,741	16,930,545
Bosna RE d.d. - premija u samoprizržaju	487,394	1,114,849	1,192,651	3,260,365	3,816,512	5,565,932	8,608,546	8,198,518	6,857,509	13,233,051

Grafikon 3

PRIKAZ PREMIJE REOSIGURANJA U SAMOPRIZRŽAJU I RETROCESIJI ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

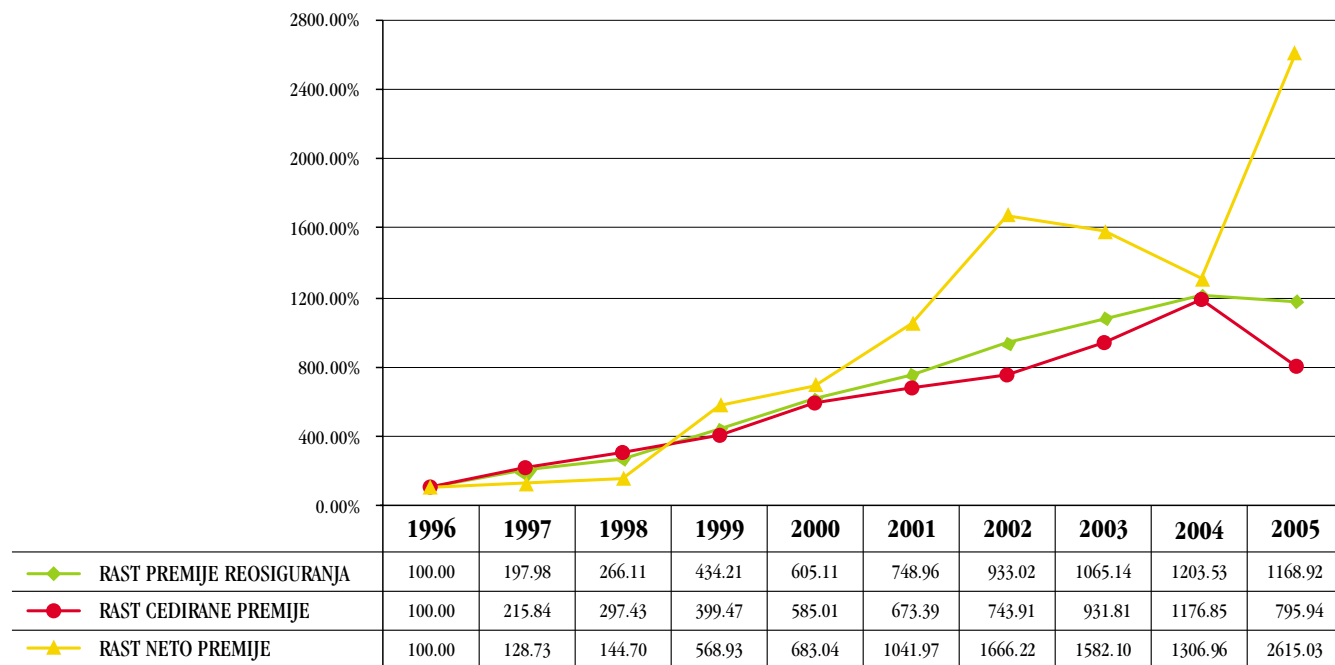

Naravno, ovakvo povećanje premije zadržane u Bosna RE-u nije učinjeno na štetu cedenata i njihove sigurnosti ili sigurnosti Bosna RE-a. Naime, nešto modifikovanim odnosom prema izloženosti, nešto kupovinom adekvatnih zaštita, uspjela se stvoriti mogućnost za više prihvata rizika nego je to činjeno do sada. Svaki pojedinačni ugovor i rizik su veoma pažljivo promatrani i na osnovu toga se i određivao prihvata rizika za vlastiti samoprdržaj. Obezbjedenje najveće moguće sigurnosti cedenata Bosna RE-a je i nadalje na prvom mjestu.

Treba naglasiti da još uvijek veliki broj cedenata Bosna RE ima malo iskustva u poslovima osiguranja. Procjena PML-a, upravljanje rizicima i vlastitim portfeljima predstavlja veliki problem za određene cedente. Stoga je kao stalni zadatak u Bosna RE-u prihvaćena praksa maksimalne pomoći klijentima, u pogledu prihvatanja rizika u osiguranje. Uporedni indeksi rasta ukupne premije reosiguranja, premije retrocesije i premije u samoprdržaju dani su u grafikonu 4 i pripadajućoj tabeli.

Grafikon 4

RAST PREMIJE REOSIGURANJA, PREMIJE RETROCESIJE I NETO PREMIJE U PERIODU 1996 - 2005. GODINE

Kretanje šteta reosiguranja unutar vlastitog samopridržaja Bosna RE i retrocesije, dani su u tabeli 6, a njihov procentualni odnos prikazan je na grafikonu 5.

Grafikon 5 daje grafički prikaz odnosa isplaćenih šteta na teret samopridržaja Bosna RE i retrocesije.

Ukupno plaćene štete po osnovu retrocesije iznose KM 15.40 miliona, što je za oko 26,00% više u odnosu na prethodnu godinu. Štete koje su teretile vlastiti samopridržaj su u visini od KM 4.06 miliona. Ovako visoko povećanje predstavlja odraz dvostrukog povećanja premije koja je zadržana u samopridržaju Bosna RE.

Tabela 6

UKUPNE ŠTETE, ŠTETE IZ RETROCESIJE I ŠTETE U SAMOPRIDRŽAJU ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bosna RE d.d. - ukupne štete	675,000	3,212,632	4,477,551	7,493,841	7,316,318	7,290,913	7,758,011	9,838,326	13,579,294	19,477,576
Bosna RE d.d. - štete iz retrocesija	600,750	2,827,116	3,671,592	5,920,134	5,950,608	5,555,949	4,859,996	6,701,543	12,194,214	15,408,344
Bosna RE d.d. - štete u samopridržaju	74,250	385,516	805,959	1,573,707	1,365,710	1,734,963	2,898,015	3,136,783	1,385,080	4,069,232

Grafikon 5

PRIKAZ ŠTETA REOSIGURANJA U SAMOPRIDRŽAJU I RETROCESIJI ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

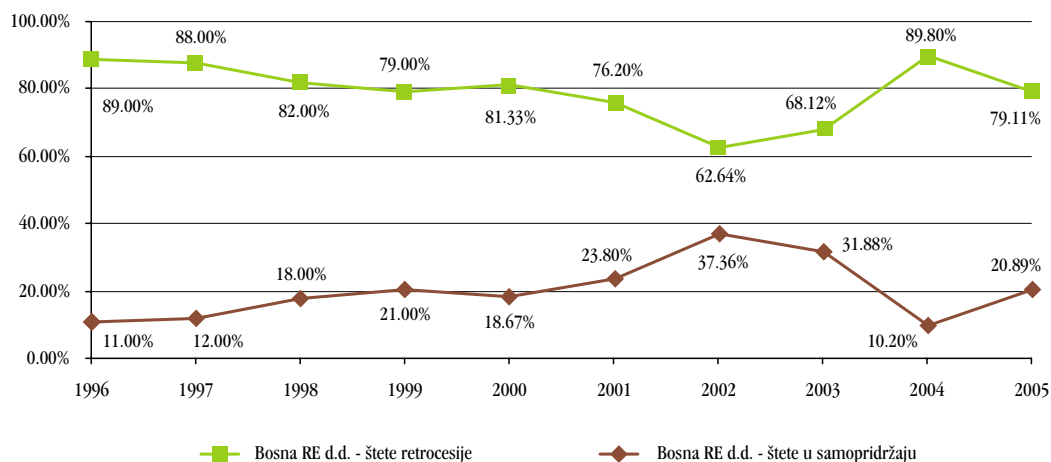

Tabela 7

STRUKTURA PREMIJE REOSIGURANJA PO VRSTAMA OSIGURANJA

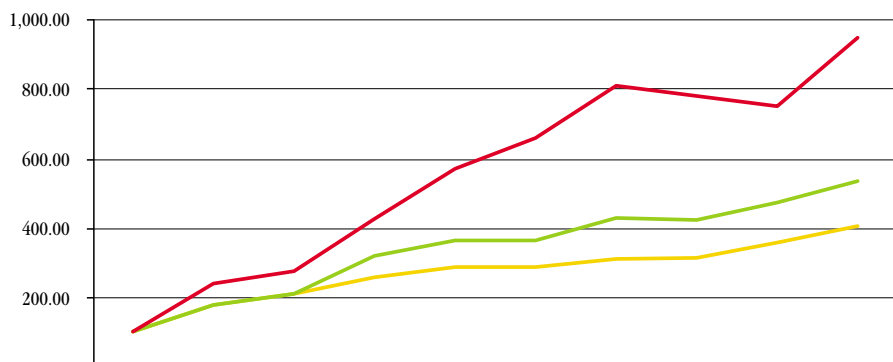
	2004	2005	INDEX
Osiguranje od nezgode	1,816,975	1,061,798.67	58.44
Zdravstveno osiguranje	885,879	1,200,858.12	135.56
Osiguranje cestovnih vozila - kasko	6,114,995	6,549,042.24	107.10
Osiguranje tračnih vozila	0	0.00	0.00
Osiguranje zračnih letjelica - kasko	159,511	393,456.26	246.66
Osiguranje pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	27,554	411,519.35	41.81
Osiguranje robe u prijevozu	934,875	925,952.21	99.05
Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	5,266,490	6,000,451.57	113.94
Ostala osiguranja imovine	12,124,703	11,101,797.85	91.56
Osiguranje od automobilske odgovornosti	2,477,520	1,113,493.76	44.94
Osiguranje od odgovornosti u zračnom prometu	54,729	140,290.61	256.34
Osiguranje od odgovornosti brodara	0	00.00	0.00
Ostala osiguranja od odgovornosti	888,832	785,989.81	88.43
Osiguranje kredita	0	00.00	0.00
Osiguranje jamstva	0	00.00	0.00
Osiguranje različitih financijskih gubitaka	20,768	85,679.50	412.57
Osiguranje pravne zaštite	0	00.00	0.00
Osiguranje pomoći	0	00.00	0.00
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	30,772,831	29,370,330	95.44
Životna osiguranja (osiguranja života i rentna osiguranja)	213,418	793,266	371.70
SVEUKUPNO	30,986,250	30,163,596	97.35

Struktura premije reosiguranja prema vrstama osiguranja, iskazana u apsolutnim veličinama prikazana je u prethodnoj tabeli 7. Premija ostvarena u 2005. godini u većini vrsta osiguranja slična je onoj koja je ostvarena u 2004. godini. Premija avionskog kaska i osiguranja odgovornosti u zračnom prometu ima enorman porast, što je posljedica ponovnog pokretanja domaće avionske kompanije BH Airlines. U ostalim vrstama, premija se kreće u okvirima koji se mogu nazvati „zadovoljavajućim“ rastom ili „neznatnim“ padom. Jedino premija osiguranja nezgode, zdravstvenog osiguranja i osiguranja finansijskih gubitaka, pored već navedenih, je van ovih okvira. Enorman pad premije reosiguranja nezgode je prije svega posljedica nelojalne konkurencije na tržištu. Krajnji rezultat je smanjenje premije reosiguranja, kroz veće zadržavanje rizika u vlastitom samopridržaju cedenata, kako bi izdržali jaku konkurenciju. U najvećem broju slučajeva društva za osiguranje i nemaju reosiguravajuću zaštitu za ovu vrstu osiguranja.

S obzirom da je tržište reosiguranja Bosne i Hercegovine prioritarno za Bosna RE, u narednom grafikonu dana je usporedba kretanja indeksa ostvarene premije reosiguranja u BiH i ostvarene premije osiguranja na ovom tržištu. Jasno je da je porast premije reosiguranja brži od rasta premije osiguranja ali svakako nije na zadovoljavajućem nivou. Postoje tri razloga za ovakvo stanje. Prvi razlog je već naveden, a to je spori rast tržišta, što se vidi i iz grafikona. Drugi razlog je da i na takvom tržištu Bosna RE nema onaj položaj, odnosno poziciju koju bi trebala imati s obzirom na činjenicu da je jedini bosanskohercegovački reosiguravač koji se ovim poslom bavi zaista profesionalno 28. godina. Pozicija koja je zasnovana na Zakonu, namjerno nije spomenuta, zbog mogućnosti pogrešnog tumačenja.

Grafikon 10

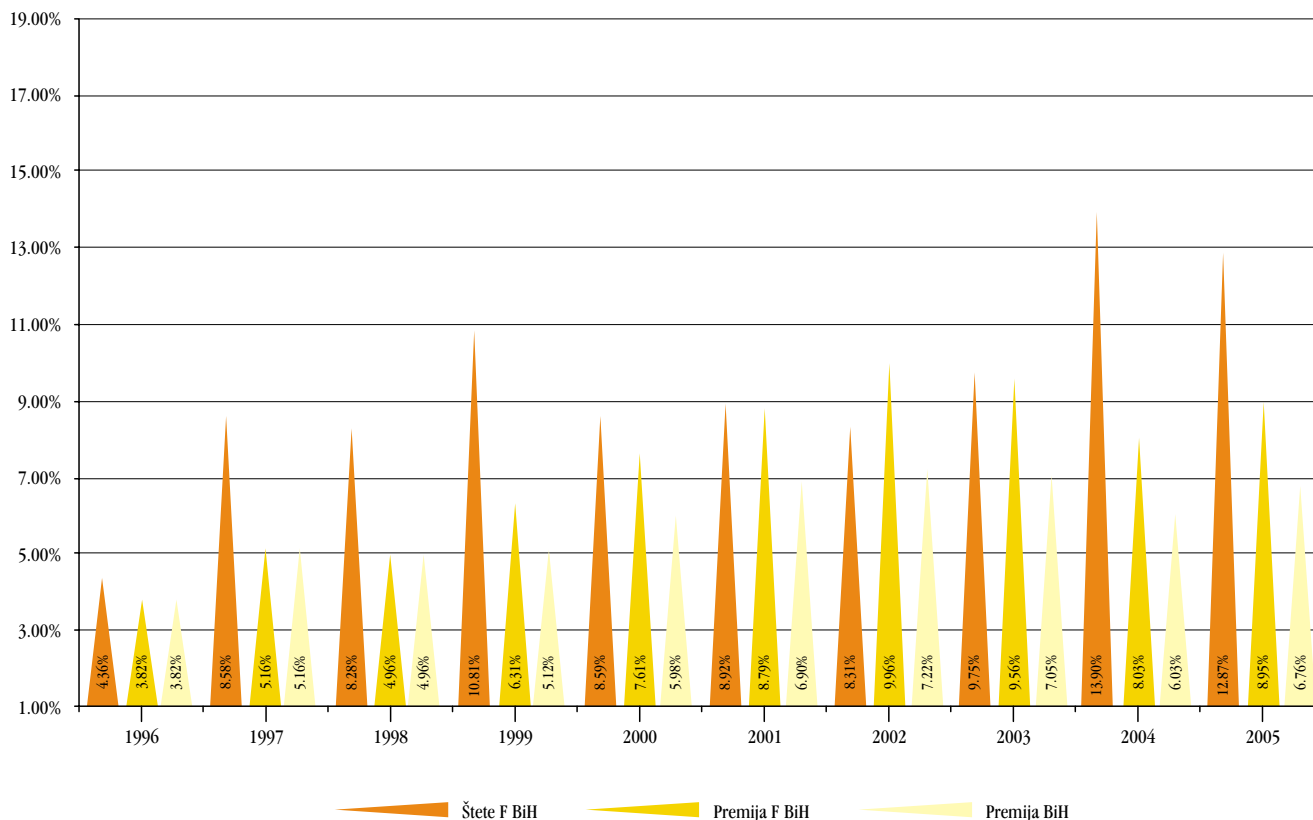
INDEKS RASTA PREMIJE REOSIGURANJA BOSNA RE, OSTVARENE U BiH U ODNOSU NA PREMIJU OSIGURANJA OSTVARENE U BiH I FEDERACIJI BiH ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

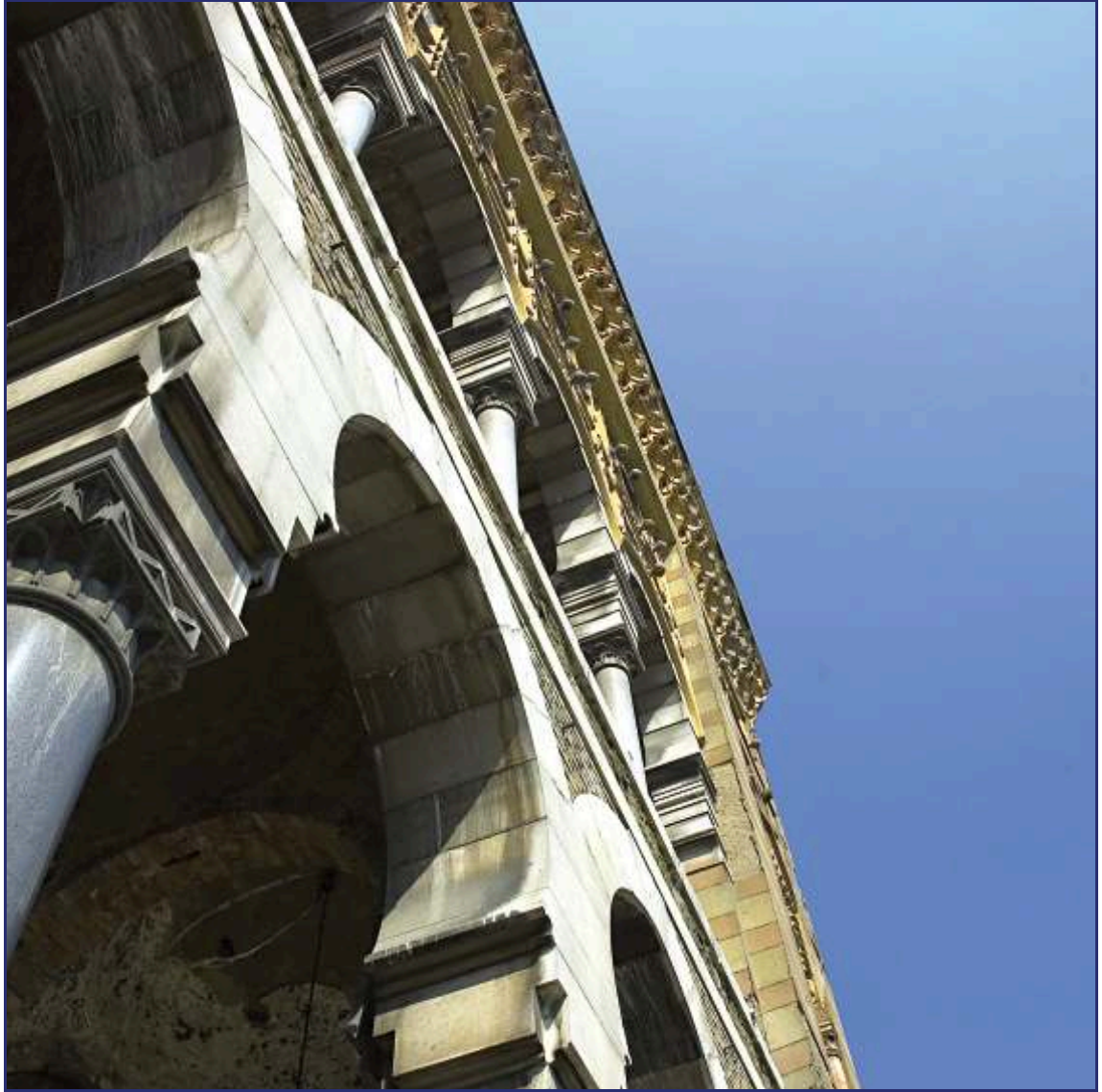
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
— Bosna RE d.d. - Indeks rasta premije - ZEMLJA	100.00	239.10	274.59	427.37	570.27	659.38	809.36	782.54	750.94	949.33
— Ukupno tržište F BiH - indeks rasta premije osiguranja	100.00	176.85	211.25	258.30	285.85	286.24	310.09	312.14	356.66	404.45
— Ukupno tržište BiH - indeks rasta premije osiguranja	100.00	176.85	211.25	318.43	363.89	364.82	427.67	423.50	474.76	536.06

Grafikon 11

UČEŠĆE PREMIJE I ŠTETA REOSIGURANJA OSTVARENIH U ZEMLJI U UKUPNOJ PREMIJI I ŠTETAMA OSIGURANJA U FEDERACIJI BiH U PERIODU 1996 - 2005. GODINE

Pokazatelj dan u prethodnom grafikonu je možda najbolji pokazatelj položaja Bosna RE i odnosa prema reosiguranju na tržištu osiguranja u BiH. Ukupna premija reosiguranja koju Bosna RE ostvari u BiH u poređenju sa ostvarenom premijom u F BiH iznosi 8,95%, a sa ostvarenom premijom u BiH taj odnos je još lošiji i iznosi 6,76%. S obzirom da ne postoje zvanični pokazatelji o kretanju šteta u R Srpskoj, na grafikonu stoji samo pokazatelj o učešću šteta reosiguranja u ukupno ostvarenim štetama u F BiH, a to je 12,87%.

Tehnički rezultat

Tehnički rezultat društva za osiguranje, odnosno reosiguranje je bitan pokazatelj koji govori o odnosu njegovih prihoda po osnovu premije osiguranja tj. reosiguranja i obaveza po osnovu ugovora o reosiguranju. Ovi pokazatelji dani su u tabelama 8 i 9, kao i grafikonu 13.

Mjerodavni tehnički rezultat u apsolutnom iznosu je dosta dobar i u 2005. godini je iznosio KM 5.46 miliona, odnosno 44,11%. Razloge pada tehničkog rezultata i pored rasta neto premije treba tražiti u činjenici da je u promatranom periodu mjerodavna neto premija porasla za 2,7 puta, a mjerodavne neto štete za 5,3 puta. Znači, štete su rasle dvostruko brže od premije reosiguranja.

Tabela 8

NETO TEHNIČKI REZULTAT REOSIGURANJA ZA PERIOD 2000 - 2005. GODINE

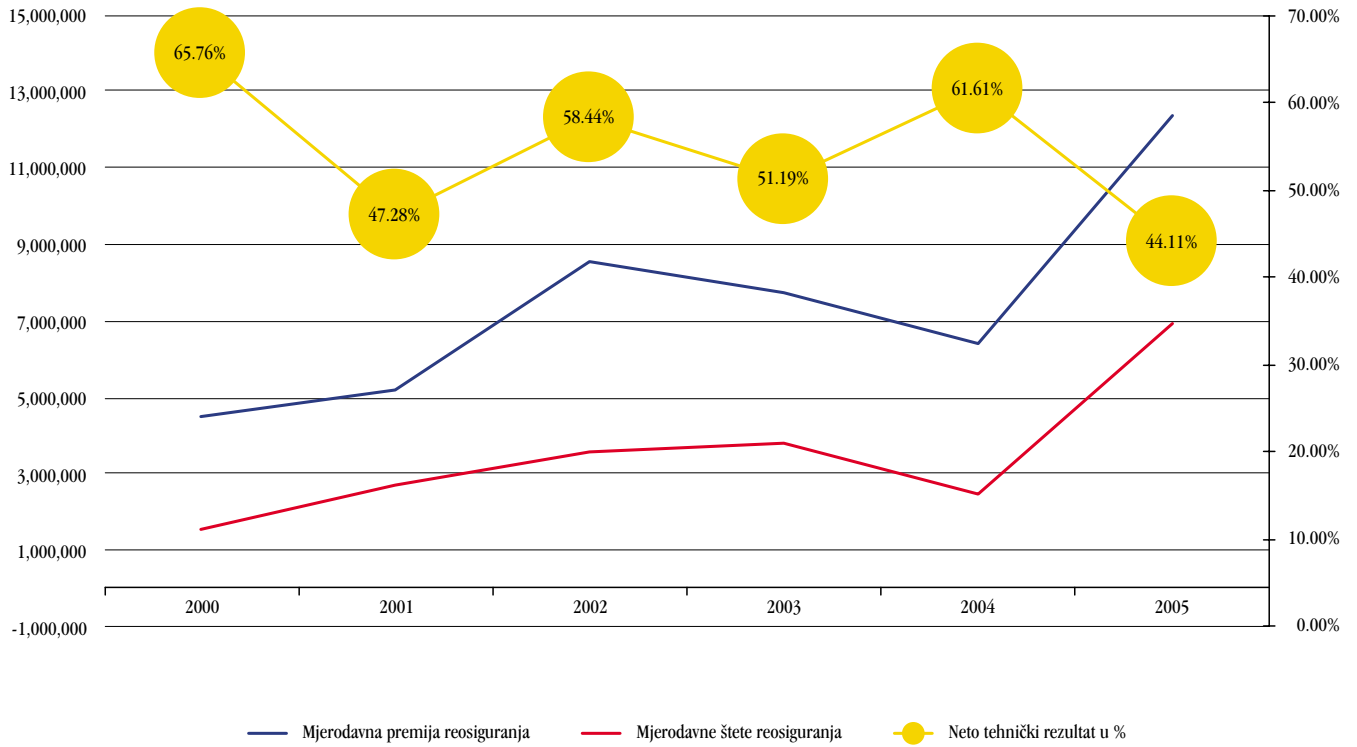
GODINA	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Premija reosiguranja-neto	3,816,512	5,565,932	8,608,546	8,198,518	6,857,509	13,233,051
+ Prenosne pr. iz prethodne godine	1,701,637	1,033,209	1,406,050	1,425,292	1,848,828	2,300,924
- Prenosne premije tekuće godine	1,033,209	1,406,050	1,425,292	1,848,828	2,300,924	3,138,657
Mjerodavna premija reosiguranja	4,484,941	5,193,091	8,589,303	7,774,982	6,405,414	12,395,318
Štete reosiguranja-neto	1,365,710	1,734,963	2,898,015	3,136,783	1,385,080	4,069,232
- Rez. štete iz prethodne godine	838,185	1,008,254	2,011,286	2,682,943	3,341,247	4,415,028
+ Rez. štete iz tekuće godine godine	1,008,254	2,011,286	2,682,943	3,341,247	4,415,028	7,273,971
Mjerodavne štete	1,535,779	2,737,995	3,569,672	3,795,086	2,458,860	6,928,175
Neto tehnički rezultat	2,949,162	2,455,096	5,019,631	3,979,896	3,946,553	5,467,143
Neto tehnički rezultat u %	65.76%	47.28%	58.44%	51.19%	61.61%	44.11%

Tabela 9

GODINA	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Mjerodavna neto premija reosiguranja - indeks rasta	100	115.79	191.51	173.36	142.82	276.38
Mjerodavne neto štete reosiguranja - indeks rasta	100	135.84	138.01	203.94	241.46	535.57

Grafikon 13

NETO TEHNIČKI REZULTAT REOSIGURANJA ZA PERIOD 2000.-2005.

Stanje kapitala Bosna RE

Stanje kapitala Bosna RE dano je u narednoj tabeli:

Tabela 10

STANJE KAPITALA I TEHNIČKIH REZERVI NA DAN 31.12. 2005. GODINE

+	Dionički kapital	5,029,700.00
+	Dioničarska premija	0.00
+	Državni kapital	0.00
+	Rezerve sigurnosti	4,949,081.20
+	Preventiva	0.00
+	Akumulirana dobit / Dobit tekuće godine	0.00
-	Neraspoređeni gubitak	0.00
-	Vlastite dionice koje drži Društvo	0.00
+	Revalorizacijske rezerve i Negativni goodwill	0.00
KAPITAL		9,978,781.20
TEHNIČKE REZERVE		13,321,627.47
TEHNIČKE REZERVE + KAPITAL		23,300,408.67

Stanje kapitala Bosna RE-a nije se mnogo promijenilo u 2005. godini. Dionički kapital je ostao na istom nivou, kao i u 2005. godini, jer nije bilo potrebno njegovo povećanje po bilo kojem osnovu. Rezerve sigurnosti su uvećane za 17,18%, što je dio dobiti ostvarene za 2005. godinu. Ukoliko Skupština Bosna RE usvoji prijedlog NO o izdvajanju oko KM 1.426.551,59 iz ostvarene dobiti za 2005. godinu, stanje kapitala bi bilo uvećano za 51,15%. Prikaz u tabeli 11.

Najveće povećanje imaju tehničke rezerve, 62,99%, što je rezultat ostvarenih šteta u reosiguranom portfelju cedenata Bosna RE-a.

Tabela 11

STANJE KAPITALA NAKON DONOŠENJA ODLUKE SKUPŠTINE O RASPOREĐIVANJU DOBITI

+	Dionički kapital	5,029,700.00
+	Dioničarska premija	0.00
+	Državni kapital	0.00
+	Rezerve sigurnosti	6,375,632.59
+	Preventiva	0.00
+	Akumulirana dobit / Dobit tekuće godine	120,000.00
-	Neraspoređeni gubitak	0.00
-	Vlastite dionice koje drži Društvo	0.00
+	Goodwill	0.00
KAPITAL		11,525,332.59
TEHNIČKE REZERVE		13,321,627.47
TEHNIČKE REZERVE + KAPITAL		24,846,960.06

Pregled kretanja bruto/neto premije reosiguranja, dioničkog kapitala, rezervi sigurnosti i slobodnih rezervi dan je u narednoj tabeli.

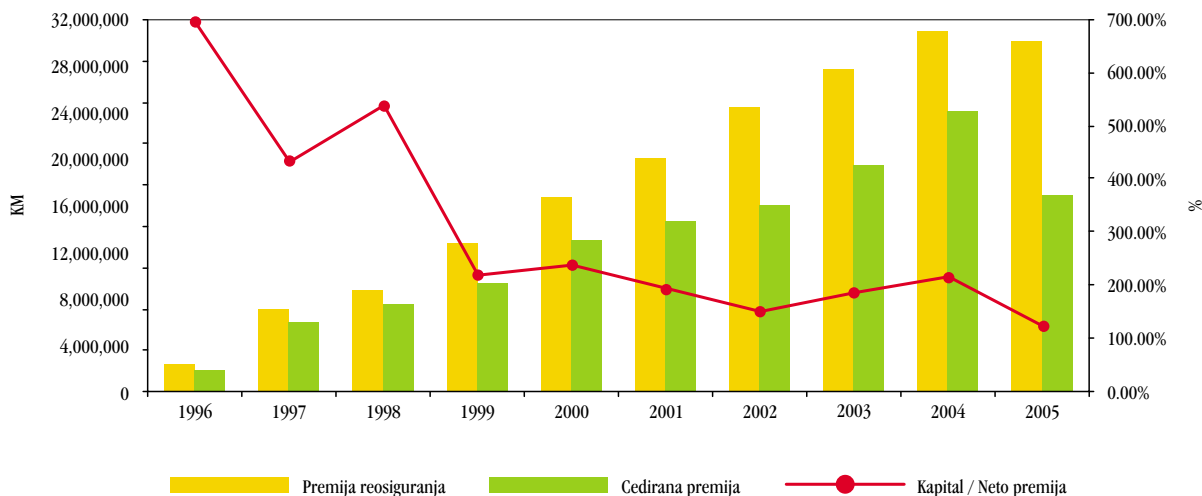
Tabela 12

GODINA	PREMIJA REOSIGURANJA	CEDIRANA PREMIJA	NETO PREMIJA	DIONIČKI KAPITAL + REZ. SIG.	SLOBODNE REZERVE	UKUPNO KAPITAL	KAPITAL / NETO PREMIJA
1996	2,377,105	1,889,706	487,399	3,200,000	190,000	3,390,000	695.53 %
1997	7,083,261	5,968,412	1,114,849	4,696,000	112,000	4,808,000	431.27 %
1998	8,702,914	7,510,263	1,192,651	5,260,046	1,170,000	6,430,046	539.14 %
1999	12,698,807	9,438,442	3,260,365	5,698,975	1,400,000	7,098,975	217.74 %
2000	16,761,244	12,944,731	3,816,512	6,872,290	2,200,000	9,072,290	237.71 %
2001	20,180,723	14,614,791	5,565,932	7,141,046	3,660,000	10,801,046	194.06 %
2002	24,556,026	15,947,480	8,608,546	7,987,887	4,900,000	12,887,887	149.71 %
2003	27,696,659	19,498,141	8,198,518	9,101,020	6,200,000	15,301,020	186.63 %
2004	30,986,250	24,128,741	6,857,509	9,836,081	4,900,000	14,736,081	214.89 %
2005	30,163,596	16,930,545	13,233,051	11,525,333	4,900,000	16,425,333	124.12 %

Napomena: Visina rezervi sigurnosti uvećana za planirano izdvajanje iz neto dobiti za 2005. godinu.

Grafikon 14

ODNOS BRUTO/NETO PREMIJE REOSIGURANJA I KAPITALA ZA PERIOD 1996 - 2005. GODINE

Ostvarenje prihoda i rashoda

Bilans stanja i Bilans uspjeha za poslovnu 2005. godinu sačinjeni su na osnovu zakona o osiguranju, Zakona o računovodstvu i Kodeksa računovodstvenih načela i Računovodstvenih standarda. Neovisna revizorska kuća Deloitte d.o.o. iz Sarajeva izvršila je reviziju finansijskih izvještaja i dala svoje neovisno revizorsko

mišljenje, koje je sastavni dio bilansnih izvještaja. Iako ne postoji zakonska obaveza angažovanja međunarodne revizorske kuće, zbog izrazitog međunarodnog karaktera reosiguranja, Uprava Bosna RE-a je postavila taj standard u poslovanju.

BILANS STANJA / Na dan 31. decembar	2005	2004	2003
AKTIVA			
Tekuća sredstva			
Gotovina u blagajni i banci	6,100,085	6,611,796	3,690,147
Potraživanja po osnovi premija i udjela u naknadi štete	11,493,000	6,223,736	4,927,163
Ostala potraživanja iz tekućeg poslovanja	96,484	228,135	346,145
Depoziti i krediti	9,008,105	5,504,362	1,560,660
Ukupno tekuća sredstva	26,697,674	18,568,029	10,524,115
Dugoročna sredstva			
Materijalna i nematerijalna sredstva	2,150,952	2,234,977	2,400,690
Ulaganja	5,454,176	5,417,721	5,386,232
Ukupno dugoročna sredstva	7,605,128	7,652,698	7,786,922
AKTIVA	34,302,802	26,220,727	18,311,037
PASIVA			
Kapital			
Dionički kapital	5,029,700	5,029,700	5,029,700
Vlastite dionice	0	0	-209,000
Zadržana dobit	2,179,225	1,208,437	240,000
Rezerve sigurnosti	4,949,081	4,263,020	4,040,320
Revalorizacijske rezerve	0	0	0
Ukupno kapital	12,158,006	10,501,157	9,101,020
Prenosne premije i rezervacije			
Prenosna premija	3,138,657	2,300,924.00	1,848,828
Rezervacija šteta po ugovorima reosiguranja	7,273,971	4,415,027	3,341,247
Ostale rezervacije	2,909,000	1,457,000	1,036,000
Ukupno prenosne premije i rezervacije	13,321,628	8,172,951	6,226,075
Kratkoročne obaveze			
Obaveze po poslovima reosiguranja	6,197,418	5,958,179	2,614,527
Obaveze prema dobavljačima	14,142	6,004	9,152
Ostale kratkoročne obaveze	2,611,608	1,582,436	360,263
Ostali prihodi	0	0	0
Ukupno kratkoročne obaveze	8,823,168	7,546,619	2,983,942
PASIVA	34,302,802	26,220,727	18,311,037

BILANS STANJA / Za godinu završenu na dan 31. decembar	2005	2004	2003
Prihodi od reosiguranja	51,358,222	50,123,364	39,637,770
Rashodi reosiguranja	-49,608,371	-46,398,537	-35,874,915
Neto prihod iz reosiguravačkih aktivnosti	1,749,851	3,724,827	3,762,855
Prihodi od finansijskih ulaganja	3,066,536	270,153	663,416
Rashodi od finansijskih aktivnosti	0	-56,386	-423,703
Neto prihod iz finansijskih ulaganja	3,066,536	213,767	239,713
Troškovi administracije	-2,559,408	-2,464,007	-2,641,407
Ostali prihodi	292,329	272	243,937
Ostali rashodi	0	296,065	-201,121
Neto ostali prihodi	292,329	-23,590	42,816
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	2,549,308	1,450,997	1,403,977
Porez na dobit	-490,083	-322,560	-279,844
NETO DOBIT	2,059,225	1,128,437	1,124,133
RASPODJELA NETO DOBITI			
Rezerve sigurnosti	1,426,552	606,061	1,044,133
Dividenda	452,673	402,376	0
Neraspoređena dobit	180,000	120,000	80,000
	2,059,225	1,128,437	1,124,133

PREMIJSKI PRIHOD / Na dan 31. decembar	2005	%	2004	%	2003	%
Bruto premija	30,163,597	100.00	30,986,250	100.00	27,696,659	100.00
Cedirana premija	-16,930,545	56.13	-24,128,741	77.87	-19,498,141	70.40
Neto premija	13,233,052	43.87	6,857,509	22.13	8,198,518	29.60

KAPITAL / Na dan 31. decembar	2005	%	2004	%	2003	%
Uplaćeni temeljni kapital	5,029,700	41.40	5,029,700	47.90	5,029,700	55.30
Vlastite dionice	0	0.00	0	0.00	-209,000	-2.30
Rezerve sigurnosti	4,949,081	40.70	4,263,020	40.60	4,040,320	44.40
Neraspoređena dobit	2,179,225	17.90	1,208,437	11.50	240,000	2.60
UKUPNO	12,158,006	100.00	10,501,157	100.00	9,101,020	100.00

STRUKTURA INVESTICIJA / Na dan 31. decembar	2005	%	2004	%	2003	%
Dionice	5,454,176	32.80	5,417,721	41.20	5,386,232	57.60
Depoziti kod banaka	9,008,105	54.20	5,504,362	41.80	1,560,660	16.70
Materijalna i nematerijalna sredstva	2,150,952	13.00	2,234,977	17.00	2,400,690	25.70
UKUPNO	16,613,233	100.00	13,157,060	100.00	9,347,582	100.00

TEHNIČKE REZERVACIJE / Na dan 31. decembar	2005	%	2004	%	2003	%
Rezervirane štete	7,273,971	54.60	4,415,027	54.00	3,341,247	53.70
Prijenosna premija	3,138,657	23.60	2,300,924	28.20	1,848,828	29.70
Rezerve za katastrofalne štete	2,909,000	21.80	1,457,000	17.80	1,036,000	16.60
UKUPNO	13,321,628	100.00	8,172,951	100.00	6,226,075	100.00

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo:

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Društvo"), koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. prosinca 2005. godine te povezanih bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, sažetka temeljnih računovodstvenih politika i drugih napomena. Odgovornost za finansijske izvještaje snosi Uprava Društva. Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o finansijskim izvještajima u cjelini na temelju naše revizije.

Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima koje je objavila Međunarodna federacija računovođa. Navedeni standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo na način kojim ćemo steći razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje i ispitivanje testiranjem podataka iz evidencija na temelju kojih su objavljeni iznosi i drugi podaci u finansijskim izvještajima. Revizija također uključuje ocjenjivanje primijenjenih računovodstvenih načela i značajnih procjena Uprave, kao i prikaza finansijskih izvještaja u cjelini. Uvjereni smo da revizija koju smo obavili daje razumnu osnovu za naše mišljenje.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, u svim materijalno značajnim stavkama, finansijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2005. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene na kapitalu i novčane tokove za godinu koja je tada završila sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Deloitte d.o.o.

Sarajevo, 10. februara 2006. godine

Svi iznosi u KM

	Napomena	2005	2004
Prihodi od reosiguranja	3	51.358.222	50.123.364
Rashodi od reosiguranja	4	(49.608.371)	(46.673.131)
Bruto dobit iz poslova reosiguranja		1.749.851	3.450.233
Ostali prihodi	5	292.329	272.475
Administrativni i opšti troškovi	6	(2.559.408)	(2.541.864)
(Gubitak) / Dobit iz redovnog poslovanja		(517.228)	1.180.844
Prihodi od finansiranja i ulaganja	7	3.066.536	270.153
Dobit prije oporezivanja		2.549.308	1.450.997
Porez na dobit	8	(490.083)	(322.560)
Dobit nakon oporezivanja		2.059.225	1.128.437
Zarada po dionici	9	532,24	308,32

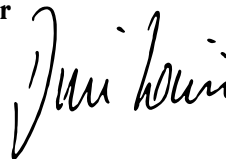
Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja

	Napomena	2005	2004
IMOVINA			
Dugoročna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	2.150.952	2.234.977
Ulaganja	11	5.454.176	5.417.721
Dugoročni depoziti i krediti	12	4.337.426	4.908.595
		11.942.554	12.561.293
Kratkoročna imovina			
Potraživanja po osnovu premija i udjela u naknadi štete	13	11.493.000	6.223.736
Ostala potraživanja	14	96.484	228.135
Kratkoročni depoziti i krediti	15	4.670.679	595.767
Novac u banci i u blagajni	16	6.100.085	6.611.796
		22.360.248	13.659.434
		34.302.802	26.220.727
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	17	5.029.700	5.029.700
Rezerve sigurnosti		4.949.081	4.263.020
Zadržana dobit		2.179.225	1.208.437
		12.158.006	10.501.157
Prenosne premije i rezervacije			
Prenosna premija	18	3.138.657	2.300.924
Rezervacija šteta po ugovorima o reosiguranju	19	10.182.971	5.872.027
		13.321.628	8.172.951
Kratkoročne obaveze			
Obaveze po poslovima reosiguranja	20	6.197.418	5.958.179
Ostale obaveze	21	2.625.750	1.588.440
		8.823.168	7.546.619
		34.302.802	26.220.727

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja

Potpisao za i u ime Društva dana 10. februara 2006.

Damir Lačević, direktor

Impressum

BOSNA RE d.d. / GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2005.

Dizajn i prelom:

TRIPTIH Design studio, Sarajevo

Fotografije:

Mirza Hasanefendić i TRIPTIH Arhiv

Štampa:

TRIPTIH Sarajevo

Tiraž:

35

Sarajevo, april/travanj 2006.

•

BOSNA RE d.d. / ANNUAL REPORT 2005

Design i DTP:

TRIPTIH Design studio, Sarajevo

Photography:

Mirza Hasanefendić i TRIPTIH Archive

Print:

TRIPTIH Sarajevo

Copies:

35

Sarajevo, April 2006

BOSNA REosiguranje

Despićeva 4, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 72 55 19, +387 33 72 55 11, +387 33 72 55 10

e-mail: info@bosna-re.com

www.bosnare.com